

Nr 128.

Av herr **Hedlund** i Östersund, om *reskostnads- och traktamentsersättning till icke lagfaren ledamot av övervakningsnämnd.*

En grundtanke i lagen den 22 juni 1939 om villkorlig dom, som trätt i kraft den 1 januari 1944, är att domstolarna i större utsträckning än tidigare skola hava befattning med skyddsarbetet beträffande villkorligt dömda. Domstolen skall sålunda bl. a. efter domens meddelande medverka då fråga uppstår om ändring eller upphävande av föreskrift som meddelats för villkorligt dömd eller då åtgärd eljest kräves mot honom. För underlättande av domstolarnas befattning med skyddsarbetet ha vissa organisatoriska anordningar träffats. Bl. a. kan allmän underrätt jämlikt 25 § lagen om villkorlig dom tillsätta särskild övervakningsnämnd. Flera domstolar äga förena sig om gemensam övervakningsnämnd. Om sådan nämnd tillsatts, är den behörig att i domstolens ställe handlägga ärenden enligt 11 och 12 §§ lagen om villkorlig dom, d. v. s. angående ändring eller upphävande av föreskrift som meddelats för villkorligt dömd, angående upphörande av övervakning samt angående åtgärd mot villkorligt dömd som, utan att därigenom göra sig skyldig till brott, åsidosatt något som till följd av den villkorliga domen åligger honom. I sistnämnda fall äger nämnden efter omständigheterna förordna om övervakning, meddela särskild föreskrift för den dömde, förordna om prövotidens förlängning samt besluta om varning. Finner nämnden att anståndet bör förklaras förverkat, skall den hänskjuta ärendet till domstolens prövning.

Övervakningsnämnd skall bestå av minst tre ledamöter. Av ledamöterna skall minst en vara lagfaren befattningshavare vid domstol som tillsatt nämnden. Beträffande övriga ledamöter hava inga särskilda kompetensvillkor stadgats, men enligt lagens förarbeten skola till ledamöter utses socialt intresserade personer med sakkunskap och erfarenhet på området.

Tillsättandet av övervakningsnämnd är visserligen fakultativt, men under lagstiftningens förarbeten har förutsatts att det framdeles skulle upptagas till övervägande att göra nämnderna obligatoriska och giva dem en fastare organisation. Chefen för justitiedepartementet uttalade i detta hänseende i propositionen (nr 86) till 1939 års lagtima riksdag med förslag till lag om villkorlig dom m. m., att det kunde antagas att den i lagen anvisade anordningen skulle mötas med intresse och att sålunda övervakningsnämnder efter hand skulle komma till stånd i sådan omfattning, att

man på därigenom vunna erfarenheter kunde bilda sig en säker uppfattning om de praktiska fördelarna av nämndinstitutionen och om förutsättningarna för dess vidare utveckling. För att sådan erfarenhet skall kunna vinnas och med hänsyn till den kriminalpolitiska vikten av att domstolarna utan dröjsmål tillföras ökad sakkunskap i fråga om den lämpliga behandlingen av villkorligt dömda, är det av stor betydelse att möjligheten att tillsätta övervakningsnämnder kan utnyttjas i full utsträckning och att lämpliga personer kunna utses till icke lagfarna ledamöter av nämnderna. Det bör därvid särskilt observeras att dessa ledamöter för att kunna lämna erforderliga råd och upplysningar böra representera skilda delar av nämndernas distrikt. Med hänsyn till det anförda är det en betydande olägenhet att ledamöterna icke äga åtnjuta någon som helst ersättning för sina uppdrag, ej ens för direkta kostnader för resor. Redan under den korta tid som förflutit sedan lagens ikraftträdande har det på åtskilliga håll vållat svårigheter att under sådana förhållanden få till stånd övervakningsnämnder med önskvärd sammansättning. Det torde ej heller kunna anföras något sakligt skäl varför ledamot av övervakningsnämnd icke skulle erhålla samma ersättning som tillkommer nämndeman. Nämndemännen åtnjuta sedan gammalt ersättning för resekostnaden, och i årets statsverksproposition har chefen för justitiedepartementet, under åskande av anslag jämväl till traktamentsersättning åt dem, förklarat sig för riksdagen ämna framlägga förslag i ämnet.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att till icke lagfaren ledamot av övervakningsnämnd fr. o. m. den 1 juli 1944 skall utgå resekostnads- och traktamentsersättning efter samma grunder som komma att gälla i fråga om ersättning till nämndeman för tjänstgöring vid tingssammanträden.

Stockholm den 17 januari 1944.

Verner Hedlund,
Östersund.
